

UN MOMENT DE CANVI PER ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

El periodisme és el futur del periodisme

Professionals de prestigi vindiquen una recepta clàssica: compromís i veracitat

Les noves tecnologies són una eina d'ajuda, no una competència

ANTONIO MADRIDEJOS
BARCELONA

Internet i les noves tecnologies han obligat els mitjans de comunicació, i la premsa en particular, a replantejar-se la manera de treballar, però en absolut amenacen els fonaments de la professió. Els ciutadans, a qualsevol racó del planeta, sempre necessitaran estar informats pels que busquin la veracitat del que està succeint, més enllà de la versió oficial. L'alliberament d'Òscar Sánchez ha estat una oportunitat per anar a la recerca d'una veritat d'accés complex que, per les seves característiques, podria haver vorejat la demagògia. «Les històries bones i el treball independent dels periodistes sempre tindran futur, sigui en el format que sigui», resumeix Rosa Maria Calaf, que durant gairebé quatre dècades va recórrer el món com a corresponsal de TVE.

Un aspecte fonamental que ha de contenir la informació «necessària», aquella que perdurarà mentre existeixin les civilitzacions, és el factor de la interpretació. El periodista que no es limiti a vomitar declaracions antagoniques que condueixen al buit, sinó que viatgi fins a l'origen dels fets i analitzi les seves motivacions, serà capaç d'orientar el lector, o el telespectador, sobre el significat històric de la informació. Aquest és el seu objectiu. Aquesta funció no l'ofereixen, ara com ara, ni internet ni els informatius que es basen en la notícia immediata, ràpida.

«Les necessitats bàsiques dels ciutadans són les de sempre. Els *blocàires* comenten notícies, però no les produeixen», posa com a exemple **Jairo Lugo-Ocando**, professor de Periodisme a la Universitat de Sheffield (Regne Unit). «Si per saber el que passa a Homs n'hi ha prou amb Twitter o els blocs dels que viuen a la ciutat, ¿per què hi va anar i per què hi va morir [la periodista del *Sunday Ti-*

Rosa Maria Calaf
PERIODISTA. EXREPORTERA TVE

«No pot primar la rapidesa sobre la veritat. Correm el risc de fomentar una societat sense esperit crític»

Xavier Vinader
PERIODISTA D'INVESTIGACIÓ

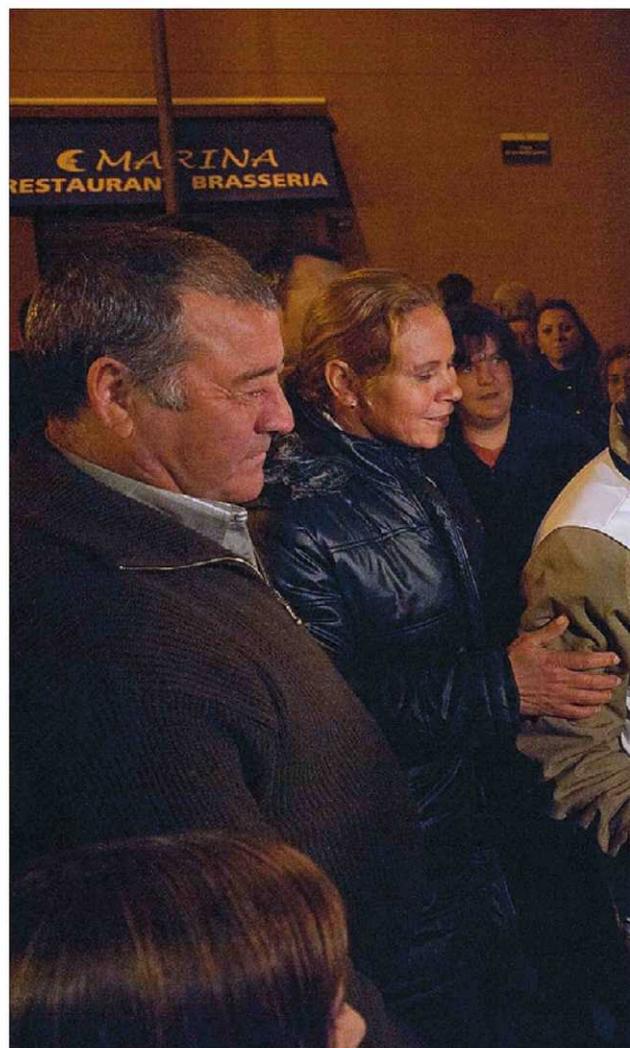
«Si no parles amb els testimonis, el periodisme es converteix en una repetició del comunicat oficial»

mes] Marie Colvin?», es va preguntar en una conferència recent **Soledad Gallego-Díaz**, periodista d'*El País*.

«Els joves periodistes s'han aburgats -opina **Xavier Vinader**, periodista d'investigació recordat pels seus reportatges a l'*Interviú* de la transició-. Tenen un empatx de pantalla. Jo sempre els dic que menys Google i més sortir al carrer. Si no captes les olors, si no parles amb els testimonis, el periodisme es converteix en una repetició dels comunicats oficials». En la seva opinió, resulta curiós que ara que es disposa de les eines de comunicació més potents de la història, «hi ha una tendència a allunyar-se de la comunicació verdadera».

COMPROVAR, CONTRASTAR // «No sé com serà el futur, però és clar que el periodisme ha de continuar exercint un paper de comprovació. I a la xarxa s'hi poden trobar moltes notícies que no han estat contrastades -comenta **Llúcia Oliva**, presidenta del Consell de la Informació de Catalunya i exreportera de TVE-. Els periodistes, en canvi, hem d'ofereir informacions ètiques, veraces, honestes i independents. Sempre serem necessaris». El problema, prossegueix **Oliva**, és que els mitjans de comunicació «s'han convertit en multinegocis que ofereixen un producte i el lector no és més que un consumidor».

La periodista lamenta que tots els mitjans «són víctimes de la immediatesa». «Es tracta de ser el primer, encara que no se'n comprovi el contingut, i d'aquesta manera, al final, tot es limita a un periodisme de declaracions». Segons comenta **Oliva**, el periodista està perdent una mica «la perspectiva que l'important és que es deu als ciutadans». «El periodisme de valors i rigorós és el futur», sentència. En la mateixa línia, **Gallego-Díaz** insisteix: «La primera obligació d'un periodista és la veritat. Deu

CARLOS MONTAÑÉS

MONTGAT RET HOMENATGE AL SEU VEÍ ÒSCAR SÁNCHEZ

Montgat o Cada divendres a les vuit del vespre, la plataforma de suport a **Òscar Sánchez** celebrava una concentració a la plaça de les Mallorquines de Montgat per exigir l'alliberament del *rentacotxes*, pres per error a Itàlia. La concentració d'ahir va ser l'última i va ser molt

lleialtat sobretot als ciutadans. La seva essència és la disciplina de la verificació. Ha de mantenir la independència respecte a aquells a qui està informant».

En aquest sentit, **Calaf** aporta un matís: «No ho és tot el *periodisme ciutadà*, saber què opina la gent. S'han de contextualitzar les informacions». Per la seva part, **Lugo-Ocando** insisteix: «Els lectors han de sentir que els periodistes són part de la seva comunitat. S'han d'entaular complicitats, fomentar el diàleg a internet i a les cartes al director. S'ha d'anar al camp de batalla. ¿Quants

periodistes es van quedar a dormir amb els indignats que van acampar a les places?»

José Martí Gómez, històric periodista de diversos mitjans barcelonins, comenta: «El fet que el redactor assegut pot accedir ara a tanta informació està provocant que deixi de sortir al carrer, que és la base del periodisme. I aleshores passa que els rumors sense comprovar corren ràpidament, com que l'autor dels trotejos a Tolosa era un jove ros i nazi. Després va resultar que no era així, però alguns mitjans digitals ho van donar per fet». Segons **Martí Gómez**,

diferent, ja que va servir per donar la benvinguda i retre homenatge a l'Oscar, un cop la justícia italiana ja va reconèixer l'error i li va tornar la llibertat. Més de 200 persones van participar en la concentració, i l'Oscar hi va anar amb una samarreta de la selecció espanyola

de bàsquet firmada pels jugadors, que l'hi havien regalat aquell mateix matí. L'Oscar, el seu cosí Juan Fernández i els impulsors de la plataforma de suport, Jordi i Rosa Fontané, van parlar pel mateix megàfon des del qual tants divendres havien demanat

l'alliberament del rentacotxes i van agrair al poble de Montgat la seva determinació. L'Oscar va agrair a tots els participants la seva presència. També hi va haver paraules de reconeixement a la investigació d'EL PERIÓDICO, que va demostrar la seva innocència.

un altre problema del periodisme actual és que «a vegades es confon la pura comunicació amb el periodisme. No es tracta només d'arribar el primer, sinó d'explicar-ho veraçment, de forma independent i comprensible».

Més conciliador es mostra **Javier Díaz Noci**, catedràtic de Comunicació de la UPF: «Els mitjans tradicionals i internet no es fan la competència. El paper es deixa per a la lectura reposada de la tarda i internet, per a la immediata, per llegir-ho amb l'smartphone o amb l'iPad. Sovint, els dos mitjans tenen un mateix lector que es manté fidel».

DEURES TRADICIONALS / El periodista **Tomàs Delclós**, defensor del lector d'El País, recorda que l'emergència del periodisme ciutadà i les xarxes socials són «un fenomen saludable». «Han servit per combatre la censura i disseminar una agenda de temes que podien no estar a les taules de les redaccions -afirma-. Moltes vegades, els primers testimonis que difonen un fet imprevist són els ciutadans. El periodista, forçosament, hi arriba després». **Delclós** insisteix a dir que són font d'informació, «però això no eximeix el bon periodista dels seus tradicionals deures per intentar establir la veritat dels fets. Internet també alberga el rumor interessat i la injúria. De periodisme ciutadà, com de l'altre, n'hi ha de bo i de dolent».

Un altre valor en perill és la capacitat del reporter de transmetre. «Amb la rapidesa estem perdent qualitat del llenguatge», lamenta Calaf. «Tota la resta seria insuficient si les nostres informacions no fossin amenes», diu **Oliva**. «És clar -afegeix l'excorresponsal de TVE-. La tecnologia és una eina valuosíssima, però només això. No sé si els formats canviaran, però el que m'horroritzaria és que desaparegués el periodisme».

«No hi ha una recepta única per abordar el futur -acaba dient **Lugo-Ocando**-. Cada mitjà de ha de buscar la seva solució. Això sí, sempre ha sigut negatiu quan s'ha prioritzat la política gerencial sobre la periodística. El que surt barat acostuma a donar com a resultat un producte dolent. I un producte dolent es ven pitjor».

Lúcia Oliva PERIODISTA
CONSELL INFORMACIÓ CATALUNYA

«Hem d'oferir informacions ètiques, veraces, honestes i independents. És el nostre deure»

José Martí Gómez
PERIODISTA

«A vegades es confon comunicació amb periodisme, que és més. S'ha de relatar veraçment»

Tomàs Delclós
DEFENSOR DEL LECTOR D'EL PAÍS

«Internet no eximeix el bon periodista dels seus tradicionals deures per establir la veritat»